

Briselē, 2022. gada 24. augustā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2022/0253(NLE)

11898/22
ADD 1

ASIE 61	TELECOM 346
COASI 132	RECH 473
CONOP 77	CLIMA 408
COTER 210	ENER 403
POLCOM 100	TRANS 537
SUSTDEV 146	TOUR 57
PI 105	EDUC 295
GENDER 136	CULT 89
JAI 1103	ENV 812
MIGR 235	POLMAR 47
COHAFA 80	SAN 490
COHOM 93	AGRI 381
CODRO 2	EMPL 313
COMPET 659	STATIS 37

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 24. augusts
Saņēmējs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
K-ļas dok. Nr.:	COM(2022) 426 final Annex
Temats:	PIELIKUMS dokumentam priekšlikums Padomes Lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Pamat nolīgumu par visaptverošu partnerību un sadarbību starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Taizemes Karalisti, no otras puses

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 426 *final Annex* .

Pielikumā: COM(2022) 426 *final Annex*

Briselē, 23.8.2022.
COM(2022) 426 final

ANNEX

PIELIKUMS

dokumentam

priekšlikums Padomes Lēmumam

**par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu
Pamat nolīgumu par visaptverošu partnerību un sadarbību starp Eiropas Savienību un
tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Taizemes Karalisti, no otras puses**

PIELIKUMS

PAMATNOLĪGUMS PAR VISAPTVEROŠU PARTNERĪBU UN SADARBĪBU STARP
EIROPAS SAVIENĪBU UN TĀS DALĪBVALSTĪM, NO VIENAS PUSES, UN TAIZEMES
KARALISTI, NO OTRAS PUSES

EIROPAS SAVIENĪBA, turpmāk – “Savienība” jeb “ES”,

kā arī

BELĢIJAS KARALISTE,

BULGĀRIJAS REPUBLIKA,

ČEHIJAS REPUBLIKA,

DĀNIJAS KARALISTE,

VĀCIJAS FEDERATĪVĀ REPUBLIKA,

IGAUNIJAS REPUBLIKA,

ĪRIJA,

GRIEĶIJAS REPUBLIKA,

SPĀNIJAS KARALISTE,

FRANCIJAS REPUBLIKA,

HORVĀTIJAS REPUBLIKA,

ITĀLIJAS REPUBLIKA,

KIPRAS REPUBLIKA,

LATVIJAS REPUBLIKA,

LIETUVAS REPUBLIKA,

LUKSEMBURGAS LIELHERCOGISTE,

UNGĀRIJA,

MALTAS REPUBLIKA,

NĪDERLANDES KARALISTE,

AUSTRIJAS REPUBLIKA,

POLIJAS REPUBLIKA,

PORTUGĀLES REPUBLIKA,

RUMĀNIJA,

SLOVĒNIJAS REPUBLIKA,

SLOVĀKIJAS REPUBLIKA,

SOMIJAS REPUBLIKA,

ZVIEDRIJAS KARALISTE,

Eiropas Savienības dalībvalstis, turpmāk “dalībvalstis”,

no vienas puses,

kā arī

TAIZEMES KARALISTE, turpmāk “Taizeme”,

no otras puses,

turpmāk kopā “Puses”,

ŅEMOT VĒRĀ tradicionālās draudzības saiknes starp Pusēm un ciešās vēsturiskās, politiskās un ekonomiskās saites, kas tās vieno,

ĪPAŠU NOZĪMI PIEŠĶIROT to abpusējo attiecību visaptverošajai būtībai,

VĒLREIZ APLIECINOT savu atbalstu demokrātijas principiem, cilvēktiesībām un pamatbrīvībām, kas noteiktas Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas (ANO ĢA) 1948. gada 10. decembrī pieņemtajā Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un citos attiecīgos starptautiskos cilvēktiesību instrumentos,

VĒLREIZ APLIECINOT savu atbalstu tiesiskuma un labas pārvaldības principiem un vēlmi veicināt savu tautu ekonomisko un sociālo progresu, ņemot vērā vides aizsardzības prasības un ilgtspējīgas attīstības principus, kā arī Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, kas pieņemta ar ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembra Rezolūciju Nr. 70/1,

ATZĪSTOT Taizemes jaunattīstības valsts statusu un ņemot vērā Pušu attiecīgos attīstības līmeņus,

ATZĪSTOT vajadzību veicināt gan ieroču neizplatīšanas, gan atbrūošanās koncepcijas un mērķus, izmantojot attiecīgus starptautiskus un reģionālus instrumentus, lai novērstu draudus, ko rada masu iznīcināšanas ieroči (MII). Vienprātīgi pieņemtā Apvienoto Nāciju Drošības padomes (ANO DP) Rezolūcija 1540 (2004) apstiprina visas starptautiskās sabiedrības apņemšanos cīnīties pret šādu ieroču izplatību. Eiropadome 2003. gada 12. decembrī pieņēma Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai, un Eiropas Savienības Padome 2003. gada 17. novembrī pieņēma Eiropas Savienības politiku attiecībā uz to, lai ieroču neizplatīšanas rīcībpolitiku iekļautu Savienības attiecībās ar trešām valstīm. Taizeme, būdama Dienvidaustrumāzijas valstu asociācijas (*ASEAN*) biedre, ir viena no valstīm, kura izstrādāja un parakstīja līgumu, ar ko izveido no kodolieročiem brīvu zonu Dienvidaustrumāzijā (parakstīts Bangkokā, 1995. gada 15. decembrī),

TĀ KĀ Puses atzīst saikni starp atbruņošanos, ieroču kontroli, mieru un drošību, kā arī attīstību un atzīmē, ka ciešāka sadarbība starp Pusēm, veicinot attiecīgo starptautisko instrumentu īstenošanu, var palīdzēt sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM) un drošāku pasauli,

TĀ KĀ Puses uzskata terorismu par globālās drošības apdraudējumu un vēlas pastiprināt dialogu un sadarbību cīņā pret terorismu saskaņā ar attiecīgajām ANO Drošības padomes rezolūcijām, sevišķi ar ANO Drošības padomes Rezolūciju 1373 (2001), Puses atkārtoti apstiprina, ka cilvēktiesību ievērošana visiem un tiesiskums ir galvenais pamats cīņai pret terorismu,

VĒLREIZ APLIECINOT, ka vissmagākie starptautiskas nozīmes noziegumi nedrīkst palikt nesodīti un ir jāveic kriminālvajāšana, īstenojot pasākumus valsts līmenī un sekmējot sadarbību pasaules mērogā,

VĒLREIZ APLIECINOT apņemšanos apkarot starptautiskas nozīmes smagus noziegumus,

ATZĪSTOT 1980. gada 7. martā parakstītā Sadarbības nolīguma starp Eiropas Ekonomikas kopienу un Indonēziju, Malaiziju, Filipīnām, Singapūru un Taizemi – *ASEAN* dalībvalstīm – un turpmāko pievienošanās protokolu nozīmību,

ATZĪSTOT, cik svarīgi ir stiprināt pašreizējās Pušu attiecības ar nolūku uzlabot to savstarpējo sadarbību un kopējo vēlmi nostiprināt, padziļināt un dažādot Pušu attiecības savstarpēji interesējošās jomās, pamatojoties uz suverenitātes ievērošanu, vienlīdzību, nediskrimināciju, saudzību pret dabisku vidi un abpusēju izdevīgumu,

ATZĪSTOT, ka Taizemei un Eiropas Savienībai ir kopīgs mērķis panākt resursu ziņā efektīvu, iekļaujošu, inovatīvu, neto nulles emisiju ekonomiku un zaļo ekonomiku un ka pieredzes apmaiņa par to iekšpolitikas īstenošanu var uzlabot to rezultātus un paātrināt ANO IAM īstenošanu,

PAUŽOT pilnīgu apņemšanos veicināt ilgtspējīgu attīstību visās tās dimensijās, tostarp vides aizsardzību un efektīvu sadarbību cīņā pret klimata pārmaiņām, kā arī 1992. gada 9. maijā Riodežaneiro pieņemtās Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) un 2015. gada 12. decembrī Parīzē pieņemtā Parīzes nolīguma efektīvu īstenošanu, kā arī starptautiski atzītu darba un sociālo standartu efektīvu veicināšanu un īstenošanu,

ŠAJĀ SAKARĀ NODROŠINOT, ka neviens netiek atstāts novārtā,

UZSVEROT, cik svarīgi ir padziļināt attiecības un sadarbību tādās jomās kā migrācija,

APSTIPRINOT savu vēlmi, pilnībā ņemot vērā reģionālā līmenī īstenotos pasākumus, sekmēt abu Pušu sadarbību, kas balstīta uz kopīgām vērtībām un abpusēju izdevīgumu,

ATZĪSTOT, kādu nozīmi Puses piešķir principiem un noteikumiem, kas reglamentē starptautisko tirdzniecību, kuri jo īpaši iekļauti Marrākešas līgumā par Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu, kas noslēgts Marrākešā 1994. gada 15. aprīlī, kā arī tam, ka šie principi un noteikumi jāpiemēro pārskatāmi un bez diskriminācijas,

ATZĪMĒJOT, ka gadījumā, ja Puses šā nolīguma satvarā ir nolēmušas noslēgt konkrētus nolīgumus attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kurus ES jānoslēdz, ievērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļu, šādu turpmāku nolīgumu noteikumi nebūtu saistoši Īrijai, ja vien ES vienlaikus ar Īriju saistībā ar tās līdzšinējām divpusējām attiecībām nepaziņo Taizemei, ka Īrijai šādi turpmāki konkrēti nolīgumi ir kļuvuši saistoši kā ES daļai saskaņā ar Protokolu Nr. 21 par Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību. Turklāt jebkādi turpmāki ES iekšējie pasākumi, kas nolīguma īstenošanai tiktu pieņemti, ievērojot iepriekšminēto V sadaļu, nebūtu saistoši Īrijai, ja vien tā nav paziņojusi, ka vēlas piedalīties vai pieņemt šādus pasākumus saskaņā ar Protokolu Nr. 21. Ņemot vērā arī to, ka uz šādiem turpmākiem īpašiem nolīgumiem vai šādiem turpmākiem ES iekšējiem pasākumiem attieksies Protokols Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots minētajiem Līgumiem,

IR VIENOJUŠĀS ŠĀDI.

I SADAĻA

BŪTĪBA UN DARBĪBAS JOMA

1. PANTS

Vispārīgi principi

1. Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un citos starptautiskos cilvēktiesību dokumentos noteikto demokrātijas principu un cilvēka pamattiesību un pamatbrīvību, kā arī tiesiskuma principa ievērošana ir abu Pušu iekšpolitikas un starptautiskās politikas pamatā un ir nolīguma būtisks elements.
2. Puses apstiprina savu apņemšanos veicināt ilgtspējīgu attīstību visās tās dimensijās, sadarboties klimata pārmaiņu un globalizācijas radīto problēmu risināšanā un sniegt ieguldījumu Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam.
3. Puses vēlreiz apstiprina savu apņemšanos ievērot 2005. gadā pieņemto Parīzes Deklarāciju par palīdzības efektivitāti un vienojas nostiprināt sadarbību ar mērķi vēl vairāk uzlabot veikumu attīstības jomā.

4. Puses vēlreiz apliecina apņemšanos ievērot labas pārvaldības principus un cīnīties pret korupciju visos līmeņos, īpaši ņemot vērā to starptautiskās saistības.

5. Puses vienojas, ka saskaņā ar šo nolīgumu veiktajos sadarbības pasākumos tiks ņemts vērā to attiecīgās vajadzības un iespējas.

2. PANTS

Sadarbības mērķi

Ņemot vērā Pušu veiksmīgi iedibināto partnerību, Puses vienojas veidot uz nākotni vērstas attiecības, kuru pamatā ir strukturētāka un stratēģiskāka perspektīva, kopīgas vērtības un savstarpējās intereses, un apņemas uzturēt visaptverošu dialogu un veicināt turpmāku sadarbību starp tām visās kopīgu interešu jomās. Pušu centieni būs jo īpaši vērsti uz to, lai:

- a) veicinātu divpusēju un daudzpusēju sadarbību visos attiecīgajos reģionālajos un starptautiskajos forumos un organizācijās, kas nodarbojas ar jautājumiem, uz kuriem attiecas šis nolīgums,
- b) izveidotu sadarbību MII izplatīšanas apkarošanā,
- c) izveidotu dialogu par smagiem starptautiskas nozīmes noziegumiem,
- d) izveidotu sadarbību terorisma un starptautiskas noziedzības novēršanas un apkarošanas jomā,

- e) savstarpēja izdevīguma vārdā nodrošinātu Pušu savstarpējās tirdzniecības un investīciju pieaugumam un attīstībai vajadzīgos apstākļus un veicinātu tos, vienlaikus nodrošinot PTO principu un noteikumu ievērošanu tādā veidā, kas atbalsta ilgtspējīgas attīstības mērķi un veicina ilgtspējīgas piegādes ķēdes un atbildīgu uzņēmējdarbības praksi,
- f) izveidotu sadarbību visās ar tirdzniecību un ieguldījumiem saistītajās savstarpējo interešu jomās, lai veicinātu PTO principu un noteikumu īstenošanu, veicinātu ilgtspējīgas tirdzniecības un investīciju plūsmas un novērstu un likvidētu šķēršļus tirdzniecībai un ieguldījumiem tādā veidā, kas atbilst pašreizējām un turpmākajām ES un *ASEAN* reģionālajām iniciatīvām, papildina tās, kā arī veicina to īstenošanu,
- g) izveidotu sadarbību brīvības, drošības un tiesiskuma jomā, tostarp tādās jomās kā tiesiskums un tiesu iestāžu sadarbība, personas datu aizsardzība, migrācija, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, organizētās noziedzības un nelegālo narkotiku apkarošana,
- h) izveidotu sadarbību visās pārējās savstarpējo interešu nozarēs, it īpaši attiecībā uz makroekonomikas politiku un finanšu iestādēm, attīstības plānošanu, labu pārvaldību nodokļu jomā, korupcijas apkarošanu, korporatīvo sociālo atbildību, rūpniecības politiku un mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu (MMVU) veicināšanu, informācijas sabiedrību, zinātni, tehnoloģiju un inovāciju, mazoglekļa, aprites un zaļo ekonomiku, bioekonomiku, klimata pārmaiņām, enerģētiku, transportu, pētniecību un attīstību, izglītību un apmācību, kultūru, tūrisma, cilvēktiesībām, dzimumu līdztiesību, vides un dabas resursiem, lauksaimniecību un lauku attīstību, veselības aprūpi, statistiku, uz zināšanām balstītu sabiedrību, pārtikas nekaitīgumu, fītosanitārijas un veterinārijas jautājumiem, nodarbinātību un sociālajām lietām,

- i) sekmētu Pušu dalību apakšreģionālās, reģionālās un trīspusējās sadarbības programmās, kurās var piedalīties otra Puse,
- j) palielinātu Pušu lomu un atpazīstamību vienai otras reģionos, izmantojot dažādus līdzekļus, tostarp kultūras apmaiņu, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) izmantošanu un izglītību,
- k) veicinātu cilvēku savstarpējo saprašanos, izmantojot dažādu nevalstisku struktūru, piemēram, ideju laboratoriju, akadēmisko aprindu, pilsoniskās sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu savstarpēju sadarbību semināru, konferenču, jauniešu sadarbības, kibertelpas pasākumu, mācību, apmaiņu un citu pasākumu veidā.

3. PANTS

Masu iznīcināšanas ieroči

1. Puses uzskata, ka MII un to nogādes līdzekļu izplatīšana gan valstīm, gan nevalstiskiem dalībniekiem ir viens no nopietnākajiem draudiem starptautiskajai stabilitātei un drošībai. Puses vienojas sadarboties un dot savu ieguldījumu cīņā pret MII un to nogādes līdzekļu izplatīšanu, pilnībā ievērojot un valstu līmenī īstenojot to pastāvošās saistības, kas izriet no starptautiskajiem atbrūošanās un neizplatīšanas līgumiem, kā arī citām starptautiskām saistībām ANO ietvaros, ieskaitot ANO Drošības padomes rezolūcijas. Puses vienojas, ka šis noteikums ir būtisks šā nolīguma elements.

2. Turklāt Puses vienojas sadarboties un sniegt ieguldījumu cīņā pret MII un to nogādes līdzekļu izplatīšanu un veicināt starptautisku atbruņošanās instrumentu īstenošanu:

- a) veicot pasākumus, lai kļūtu par dalībnieci visos pārējos attiecīgos starptautiskajos instrumentos un tos pilnībā īstenotu,
- b) saskaņā ar to attiecīgajām starptautiskajām saistībām uzlabojot valsts eksporta kontroles efektivitāti, kontrolējot ar MII saistītu preču eksportu un tranzītu, tostarp attiecīgā gadījumā divējāda lietojuma tehnoloģiju galapatēriņu saistībā ar MII, un piemērojot efektīvus tiesiskās vai administratīvās izpildes līdzekļus, tostarp efektīvus sodus un preventīvus pasākumus par eksporta kontroles pārkāpumiem, īpaši izmantojot sadarbību un spēju veidošanu,
- c) veicinot to, lai pilnībā un efektīvi tiktu īstenots 1968. gada 1. jūlijā Londonā, Maskavā un Vašingtonā parakstītais Kodolieroču neizplatīšanas līgums (KNL), kas ir globālā kodolieroču neizplatīšanas un atbruņošanās režīma stūrakmens un svarīgs elements tajā, lai attīstītu kodolenerģijas lietojumu miermīlīgiem mērķiem, Bioloģisko un toksīnus saturošo ieroču konvencija – Konvencija par bakterioloģisko (bioloģisko) un toksīnus saturošo ieroču izstrādāšanas, ražošanas un uzglabāšanas aizliegšanu, kas parakstīta Londonā, Maskavā un Vašingtonā 1972. gada 10. aprīlī, un Ķīmisko ieroču konvencija, kas parakstīta Parīzē un Ņujorkā 1993. gada 13. janvārī.

3. Puses vienojas veidot regulāru dialogu, ar kuru minētos elementus papildinās un konsolidēs. Šādu dialogu var risināt uz reģionāla pamata.

4. PANTS

Vieglie ieroči un kājnieku ieroči un citi parastie ieroči

1. Puses atzīst, ka vieglo ieroču un kājnieku ieroču, tostarp to munīcijas, nelikumīga ražošana, nodošana un aprite, kā arī to pārmērīga uzkrāšana, nepietiekama krājumu pārvaldība un drošība, kā arī nekontrolēta izplatīšana, kam ir dažādas humanitārās un sociālekonomiskās sekas, joprojām nopietni apdraud mieru un starptautisko drošību, kā arī ilgtspējīgu attīstību individuālā, vietējā, valsts, reģionālā un starptautiskā līmenī.

2. Puses vienojas ievērot un pilnā apjomā pildīt to attiecīgās saistības attiecībā uz pienākumu apkarot kājnieku un vieglo ieroču un to munīcijas nelikumīgu tirdzniecību, kā nosaka spēkā esošie starptautiskie līgumi un ANO DP rezolūcijas, kā arī to saistības saskaņā ar citiem starptautiskiem instrumentiem, kas piemērojami šajā jomā, piemēram, ANO Rīcības programmu par kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, apkarošanu un izskaušanu visos aspektos, kuru pieņēmusi ANO ĢA 2001. gada 20. jūlijā.

3. Puses atzīst iekšzemes kontroles sistēmu nozīmi attiecībā uz parasto ieroču nodošanu saskaņā ar to starptautiskajām saistībām un Ieroču tirdzniecības līguma, kas pieņemts ar ANO Ģenerālās asamblejas 2013. gada 2. aprīļa Rezolūciju Nr. 67/234B, mērķi un nolūku. Puses atzīst, ka šādu kontroli ir svarīgi atbildīgi piemērot, lai veicinātu mieru, drošību un stabilitāti starptautiskā un reģionālā mērogā, kā arī lai mazinātu cilvēku ciešanas un novērstu parasto ieroču novirzīšanu. Puses vienojas stiprināt dialogu un sadarbību eksporta kontroles jomā.

4. Puses vienojas uzlabot sadarbību un censties panākt koordināciju, papildināmību un sinerģiju savos centienos attiecībā uz kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības novēršanu un izskaušanu, parasto ieroču nodošanu un parasto ieroču valsts importa un eksporta kontroles sistēmām.

5. PANTS

Smagi starptautiskas nozīmes noziegumi

Puses atkārtoti apstiprina, ka vissmagākie noziegumi, kas skar starptautisko sabiedrību kopumā, nedrīkst palikt nesodīti un ka ir jānodrošina kriminālvajāšana, veicot pasākumus attiecīgi gan valstu, gan starptautiskā līmenī, gan pastiprinot starptautisko sadarbību saskaņā ar Pušu valstu likumiem.

6. PANTS

Sadarbība terorisma novēršanā un apkarošanā

1. Puses atkārtoti apstiprina, cik svarīga ir cīņa pret terorismu, pilnībā ievērojot tiesiskumu, starptautiskās tiesības, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtus, kas parakstīti Sanfrancisko 1945. gada 26. jūnijā, un attiecīgās ANO DP rezolūcijas, cilvēktiesības un starptautiskās humanitārās tiesības. Šajā sakarā un ņemot vērā ANO Vispārējo terorisma apkarošanas stratēģiju, kas ietverta ANO Ģenerālās asamblējas 2006. gada 8. septembra Rezolūcijā Nr. 60/288, kas vēlāk pārskatīta, kā arī 2003. gada 28. janvārī pieņemto *ASEAN* un ES kopīgo deklarāciju par sadarbību terorisma apkarošanā, Puses vienojas sadarboties, lai novērstu un apkarotu terorismu visos tā veidos un izpausmēs.

2. Puses to nodrošina, it īpaši:

- a) pilnībā īstenojot ANO DP Rezolūcijas 1267 (1999), 1373 (2001), 1822 (2008), 2242 (2015), 2396 (2017) un 2462 (2019), kā arī citas attiecīgās ANO rezolūcijas, starptautiskās konvencijas un instrumentus,
- b) saskaņā ar starptautiskiem un attiecīgās valsts tiesību aktiem apmainoties ar informāciju par teroristu grupām un indivīdiem un to atbalsta tīkliem,

- c) sadarbojoties attiecībā uz terorisma apkarošanas līdzekļiem, ieskaitot aprīkojumu, un metodēm, ieskaitot tehniskās jomās un apmācībā, un apmainoties ar pieredzi attiecībā uz terorisma novēršanu un vervēšanu,
- d) sadarbojoties, lai padziļinātu starptautisko vienprātību par terorisma un terorisma finansēšanas apkarošanu un informācijas tehnoloģiju ļaunprātīgu izmantošanu terorisma nolūkos, un rīkojoties, lai panāktu vienošanos par visaptverošu konvenciju par starptautisko terorismu, tādējādi papildinot pastāvošo ANO un citu piemērojamo starptautisko pretterorisma instrumentu klāstu,
- e) apmainoties ar paraugpraksi cilvēktiesību aizsardzībā cīņā pret terorismu.

II SADAĻA

DIVPUSĒJĀ, REĢIONĀLĀ UN STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

7. PANTS

Sadarbība reģionālās un starptautiskās organizācijās

1. Puses apņemas sadarboties un apmainīties viedokļiem reģionālos un starptautiskos forumos un organizācijās, it īpaši ANO un tās specializētajās organizācijās un aģentūrās, tostarp, bet ne tikai, Starptautiskajā Darba organizācijā (SDO), *ASEAN* un ES dialoga attiecībās, it īpaši saistībā ar *ASEAN* un ES stratēģisko partnerību, *ASEAN* Reģionālajā forumā (ARF) un Āzijas un Eiropas sanāksmē (*ASEM*).
2. Puses apņemas sadarboties un apmainīties viedokļiem par ekonomiskiem un citiem saistītiem jautājumiem reģionālos un starptautiskos forumos un organizācijās, tostarp *ASEM*, *UNCTAD*, PTO un Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijā (*WIPO*).

8. PANTS

Divpusēja un reģionāla sadarbība

1. Attiecībā uz katru dialoga un sadarbības nozari saskaņā ar šo nolīgumu, vienlaicīgi piešķirot atbilstošu nozīmi jautājumiem divpusējas sadarbības ietvaros, Puses vienosies veikt attiecīgos pasākumus divpusējā vai reģionālā līmenī, vai abos līmeņos vienlaicīgi. Izvēloties atbilstīgo sadarbības līmeni, Puses centīsies palielināt ietekmi un pastiprināt visu ieinteresēto personu iesaisti, vienlaikus pēc iespējas labāk izmantojot pieejamos resursus, ņemot vērā politiskās un institucionālās iespējas un nodrošinot saskanību ar citiem pasākumiem, kuros iesaistīta ES un *ASEAN* dalībvalstis.
2. Puses var attiecīgā gadījumā izlemt finansiālu atbalstu piešķirt arī sadarbības pasākumiem jomās, uz kurām attiecas šis nolīgums vai kuras ir saistītas ar to, atbilstoši Pušu attiecīgajām finanšu procedūrām un resursiem. Šī sadarbība var jo īpaši ietvert mācību shēmu organizāciju, seminārus, ekspertu apmaiņu, pētījumus un citus pasākumus, par kuriem Puses ir vienojušās.

III SADAĻA

SADARBĪBA TIRDZNIECĪBAS UN INVESTĪCIJU JAUTĀJUMOS

9. PANTS

Vispārīgi principi

1. Puses uzsāk dialogu par divpusēju un daudzpusēju tirdzniecību un ar to saistītiem jautājumiem, lai stiprinātu divpusējās tirdzniecības attiecības un attīstītu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu tādā veidā, kas atbalsta ilgtspējīgas attīstības mērķi.
2. Puses apņemas veicināt savstarpējas tirdzniecības attīstību un dažādošanu pēc iespējas augstākā līmenī un savstarpēji izdevīgā veidā saskaņā ar PTO principiem un noteikumiem. Puses apņemas panākt labākus tirgus piekļuves nosacījumus, veicot pasākumus pārredzamības uzlabošanai, ņemot vērā starptautisko organizāciju veikto darbu šajā jomā.
3. Puses viena otrai sniedz informāciju par politikas izmaiņām attiecībā uz tirdzniecību un ar tirdzniecību saistītām jomām vai citiem saistītiem jautājumiem, piemēram, lauksaimniecības politiku, pārtikas nekaitīguma politiku, netarifa pasākumiem, patērētāju aizsardzības politiku un vides politiku, ieskaitot atkritumu apsaimniekošanu.

4. Puses veicina dialogu un sadarbību, lai attīstītu to attiecības tirdzniecības un investīciju jomā, tostarp risinot tirdzniecības problēmas šā nolīguma 10. līdz 19. pantā minētajās jomās.

10. PANTS

Sanitārie un fitosanitārie jautājumi

1. Puses sadarbojas pārtikas nekaitīguma un sanitāro un fitosanitāro jautājumu (SPS) jomā, lai aizsargātu cilvēku, dzīvnieku un augu dzīvību vai veselību Pušu teritorijā.
2. Puses apspriež un apmainās ar informāciju par to attiecīgajiem pasākumiem, kas noteikti PTO Nolīgumā par sanitāro un fitosanitāro pasākumu piemērošanu, kurš stājas spēkā ar PTO izveidi 1995. gada 1. janvārī, tādējādi ietverot standartus, kas noteikti Starptautiskajā augu aizsardzības konvencijā, kura parakstīta Romā 1951. gada 6. decembrī, Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijā un Pārtikas kodeksa komisijā.
3. Puses vienojas sadarboties spēju veidošanā saistībā ar SFS jautājumiem. Šāda spēju veidošana ir piemērota katras Puses vajadzībām, un tā jāveic ar mērķi palīdzēt šādai Pusei ievērot otras Puses tiesisko regulējumu.

4. Puses pēc jebkuras Puses pieprasījuma laikus izveido dialogu par SPS jautājumiem, lai izskatītu ar SPS saistītos jautājumus vai citus steidzamus ar SPS saistītus jautājumus.
5. Puses izraugās kontaktpunktus saziņai par jautājumiem, uz kuriem attiecas šis pants.
6. Puses šai sadarbībai piešķir lielu nozīmi.

11. PANTS

Ilgtspējīgas pārtikas sistēmas

1. Puses sadarbojas, lai veicinātu globālu pāreju uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām.
2. Puses veicina dialogu, spēju veidošanas pasākumus un ciešu sadarbību savstarpējo interešu jautājumos, lai veicinātu ilgtspējīgas pārtikas sistēmas saskaņā ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Šādi jautājumi *inter alia* ietver:
 - a) pārtikas sistēmu ietekmes samazināšanu uz vidi un klimatu,
 - b) ilgtspējīgu lauksaimniecību un pārtikas sistēmas visos pārtikas ķēdes posmos, tostarp agroekoloģiju, bioloģisko ražošanu, pesticīdu lietošanas un riska samazināšanu, dzīvnieku labturību un rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem,

- c) pārtikas zudumu un pārtikas izšķērdēšanas samazināšanu visā pārtikas ķēdē,
 - d) cīņu pret krāpšanu pārtikas jomā.
- 3. Puses izraugās kontaktpunktus saziņai par jautājumiem, uz kuriem attiecas šis pants.
 - 4. Puses šai sadarbībai piešķir lielu nozīmi.

12. PANTS

Tehniskie šķēršļi tirdzniecībai

- 1. Puses sekmē starptautisko standartu un starptautisku akreditācijas shēmu izmantošanu un apmainās ar informāciju par standartiem, tehniskajiem noteikumiem un atbilstības novērtēšanas procedūrām, tai skaitā saskaņā ar PTO Nolīgumu par tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā (*TBT*), kas stājas spēkā līdz ar PTO nodibināšanu 1995. gada 1. janvārī.
- 2. Puses stiprina sadarbību standartu, tehnisko noteikumu un atbilstības novērtēšanas procedūru jomā, tostarp tehnisko spēju veidošanā un sadarbībā, lai panāktu atbilstību *TBT* pasākumiem.

3. Puses izraugās kontaktpunktu, kas koordinētu informācijas apmaiņu un sadarbību saskaņā ar šo pantu, kā arī veicinātu centienus regulatīvajā sadarbībā starp Pusēm.

13. PANTS

Muitas sadarbība un tirdzniecības veicināšana

1. Puses dalās pieredzē un izskata iespējas vienkāršot importa, eksporta un citas muitas procedūras, uzlabot tirdzniecības noteikumu pārredzamību un attīstīt muitas sadarbību, tostarp efektīvus savstarpējās administratīvās palīdzības mehānismus. Puses sadarbojas, lai sekmētu PTO Nolīguma par tirdzniecības veicināšanu īstenošanu, kas stājās spēkā 2017. gada 22. februārī. Puses pievērš īpašu uzmanību starptautiskās tirdzniecības, tostarp transporta pakalpojumu, drošības dimensijas nostiprināšanai un līdzsvarotas pieejas nodrošināšanai starp tirdzniecības veicināšanu, efektīvu kontroli un cīņu pret krāpšanu un pārkāpumiem, kas saistīti ar muitu.

2. Neierobežojot citas sadarbības formas, kas paredzētas šajā nolīgumā, Puses apstiprina ieinteresētību nākotnē noslēgt protokolu par sadarbību, tajā skaitā par savstarpēju palīdzību muitas jomā, izmantojot šajā nolīgumā paredzēto institucionālo satvaru.

14. PANTS

Antidempings

1. Puses atkārtoti apstiprina savas tiesības un pienākumus saskaņā ar 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (*GATT*) VI pantu un PTO Nolīgumu par 1994. gada *GATT* VI panta īstenošanu, it īpaši tā 15. pantu.
2. Puses piešķir lielu nozīmi sadarbībai antidempinga jomā.

15. PANTS

Investīcijas

Puses sekmē investīciju lielāku plūsmu, attīstot pievilcīgu un labvēlīgu vidi savstarpējām investīcijām ar konsekventa dialoga palīdzību, kura mērķis ir uzlabot izpratni un sadarbību investīciju jautājumos, izpētīt administratīvos mehānismus, lai veicinātu investīciju plūsmu, un veicināt pārredzamību, atklātību un nediskrimināciju ieguldītājiem saskaņā ar Pušu attiecīgajiem normatīvajiem aktiem.

16. PANTS

Konkurences politika

1. Puses sekmē konkurences noteikumu efektīvu izveidi un piemērošanu un informācijas izplatīšanu, lai veicinātu pārredzamību un juridisko noteiktību uzņēmumiem, kas darbojas otras Puses tirgū saskaņā ar to attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un iekšējiem noteikumiem.
2. Abas Puses cenšas sadarboties savstarpēji saskaņotās jomās, lai uzlabotu savstarpēju izpratni par otras Puses konkurences tiesību aktiem un politiku.

17. PANTS

Pakalpojumi

Puses izveido konsekventu dialogu, kas īpaši vērsts uz informācijas apmaiņu par Pušu attiecīgajām normatīvajām vidēm, veicinot pieeju abu Pušu tirgiem, sekmējot piekļuvi kapitāla un tehnoloģijas avotiem, kā arī veicinot pakalpojumu tirdzniecību starp abiem reģioniem un trešo valstu tirgos.

18. PANTS

Intelektuālā īpašuma tiesības

1. Puses apmainās ar informāciju un pieredzi par tādiem jautājumiem kā intelektuālā īpašuma tiesību (IIT) prakse, veicināšana, izplatīšana, pilnveidošana, pārvalde, aizsardzība un efektīva piemērošana, šo tiesību pārkāpšanas novēršana un cīņa pret viltošanu un pirātismu, īpaši ar muitas sadarbības un citu atbilstīgu sadarbības veidu palīdzību, kā arī šo tiesību aizsardzības stiprināšana, par ko Puses savstarpēji vienojušās. Saskaņā ar Pušu attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un saskaņā ar attiecīgajiem starptautiskajiem nolīgumiem, kuros tās piedalās, Puses sadarbosies jo īpaši intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanā un patentu, ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, preču zīmju, autortiesību un rūpnieciskā dizaina aizsardzībā, kā arī augu šķirņu aizsardzībā.
2. Puses viena otrai sniedz tehnisku palīdzību intelektuālā īpašuma tiesību jomā un palīdz viena otrai uzlabot intelektuālā īpašuma aizsardzību, piemērošanu, izmantošanu un komercializāciju, pamatojoties uz Eiropas pieredzi, un uzlabot zināšanu izplatīšanu par to.
3. Puses atzīst, cik svarīga ir Dohas Deklarācija par Līgumu par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem (*TRIPS*) un sabiedrības veselību, kas pieņemta Dohā 2001. gada 14. novembrī, un atkārtoti apstiprina savu apņemšanos ievērot šo deklarāciju. Puses ievēro PTO Ģenerālpadomes 2003. gada 30. augusta Lēmumu par 6. punktu Dohas Deklarācijā par *TRIPS* līgumu un sabiedrības veselības aizsardzību, kā arī Ženēvā 2005. gada 6. decembrī pieņemto Protokolu par grozījumiem *TRIPS* līgumā un veicina to īstenošanu.

19. PANTS

Digitālā tirdzniecība

1. Puses apmainās ar informāciju par regulatīviem jautājumiem digitālās tirdzniecības kontekstā saskaņā ar to attiecīgajiem iekšzemes normatīvajiem aktiem, kuros pievēršas šādiem jautājumiem:

- a) sadarbspējīgu elektronisko uzticamības un autentificēšanas pakalpojumu atzīšana un veicināšana,
- b) tiešās tirgvedības paziņojumu apstrāde,
- c) patērētāju tiesību aizsardzība,
- d) citi jautājumi, kas attiecas uz digitālās tirdzniecības attīstību.

2. Atzīstot digitālās tirdzniecības globālo raksturu, Puses apstiprina, ka ir svarīgi aktīvi piedalīties daudzpusējos forumos, lai veicinātu digitālās tirdzniecības attīstību.

IV SADAĻA

SADARBĪBA BRĪVĪBAS, DROŠĪBAS UN TIESISKUMA JOMĀ

20. PANTS

Tiesiskums

1. Sadarbojoties saskaņā ar šo sadaļu, Puses īpašu nozīmi piešķir tiesiskuma veicināšanai un vienlīdzīgas tiesu iestāžu pieejamības nodrošināšanai visiem. Abpusēji izdevīgos nolūkos Puses pilnībā sadarbosies, lai panāktu iestāžu efektīvu darbību tiesībaizsardzības un tiesvedības jomā.
2. Pušu sadarbība ietvers arī savstarpēju informācijas apmaiņu par tiesību sistēmām un tiesību aktiem.

21. PANTS

Dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm un meitenēm

1. Puses atzīst, ka dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana visām sievietēm un meitenēm ir patstāvīgs mērķis, kā arī demokrātijas, ilgtspējīgas un iekļaujošas attīstības, miera un drošības virzītājspēks.

2. Puses sadarbojas, lai veicinātu dzimumu līdztiesību, sieviešu un meiteņu cilvēktiesību pilnīgu ievērošanu un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, kā arī nodrošinātu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu šā nolīguma īstenošanā.

3. Puses apmainās ar labu praksi un izpēta turpmākas sadarbības shēmas un iespējamās sinerģijas starp Pušu attiecīgajām ar dzimumu saistītajām politikām un programmām saskaņā ar starptautiskajiem standartiem un saistībām, kas piemērojamas Pusēm, piemēram, Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*), ko ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 1979. gada 18. decembrī, Pekinas deklarāciju un Rīcības platformu, kas pieņemta ceturtajā Pasaules Sieviešu konferencē Pekinā 1995. gada 15. septembrī, Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību rīcības programmu un tās pārskatīšanas konferenču rezultātus, Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un ANO DP Rezolūciju 1325 (2000) un tās turpmākās rezolūcijas par sievietēm, mieru un drošību.

22. PANTS

Personas datu un privātuma aizsardzība

1. Puses vienojas sadarboties, lai sasniegtu augstu personas datu un privātuma aizsardzības līmeni un tā efektīvu īstenošanu saskaņā ar to saistībām, kas izriet no starptautiskajām cilvēktiesībām un citiem starptautiskiem juridiskiem instrumentiem šajā jomā, tādējādi strādājot pie tā, lai atvieglotu personas datu plūsmu starp Pusēm, kas ir būtisks elements, lai turpinātu attīstīt komerciālu apmaiņu un sadarbību tiesībaizsardzības jomā saskaņā ar Pušu attiecīgajiem normatīvajiem aktiem.

2. Sadarbība personas datu un privātuma aizsardzības jomā *inter alia* ietver tehnisko un juridisko palīdzību informācijas un paraugprakses apmaiņas, apmācības un speciālo zināšanu veidā, kā arī veicinot Pušu attiecīgo uzraudzības iestāžu tiesībaizsardzības sadarbību, tostarp daudzpusējos forumos.

23. PANTS

Tiesu iestāžu un tiesiskā sadarbība

1. Puses uzlabo esošo sadarbību savstarpējās tiesiskās palīdzības un izdošanas jomā, pamatojoties uz attiecīgiem starptautiskiem nolīgumiem, kas tām ir saistoši. Puses attiecīgā gadījumā stiprina esošos mehānismus un apsver jaunu mehānismu izstrādi, lai veicinātu starptautisko sadarbību šajā jomā, it īpaši ciešāk sadarbojoties ar citiem attiecīgiem starptautiskās tiesiskās sadarbības tīkliem.
2. Puses apņemas attīstīt tiesu iestāžu sadarbību civillietās un komercietās, it īpaši attiecībā uz to pienākumu īstenošanu, kas paredzēti daudzpusējās konvencijās par tiesu iestāžu sadarbību civillietās, tostarp Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences konvencijā.
3. Puses sadarbojas, lai veicinātu attiecīgo tiesas dokumentu drošu un efektīvu pārsūtīšanu un attiecīgā gadījumā pierādījumu iegūšanu un videokonferenču uzklaušīšanu, kā arī personas datu aizsardzību tiesu iestāžu starptautiskās sadarbības nolūkā.

24. PANTS

Konsulārā aizsardzība

Puses vienojas regulāri apmainīties ar informāciju, lai vēl vairāk atvieglotu konsulārās aizsardzības sniegšanu un koordinētu centienus attiecībā uz konsulāro palīdzību, it īpaši krīzes laikā.

25. PANTS

Sadarbība migrācijas jomā

1. Puses atkārtoti apstiprina, ka ir svarīgi visaptveroši iesaistīties visos jautājumos, kas saistīti ar migrāciju, tostarp likumīgu migrāciju saskaņā ar ES un valstu kompetencēm, migrācijas plūsmu pārvaldību attiecībā uz neatbilstīgu migrāciju, neatbilstīgas migrācijas pamatcēloņiem, starptautisko aizsardzību un neatbilstīgas migrācijas, kontrabandas un cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu.
2. Sadarbību starp Pusēm īsteno savstarpēji pieņemamā un holistiskā veidā saskaņā ar to attiecīgajām starptautiskajām saistībām, kā arī to attiecīgajiem spēkā esošajiem tiesību aktiem. Sadarbībā galvenā uzmanība tiks pievērsta *inter alia*:
 - a) neatbilstīgas migrācijas pamatcēloņu novēršanai,

- b) tādu noteikumu un prakses izstrādei, kuru mērķis ir nodrošināt starptautisko aizsardzību tiem, kam tā vajadzīga, saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, vienlaikus nodrošinot neizraidīšanas, humānisma un starptautiskās solidaritātes un sadarbības, sloga sadales un atbildības sadales principu ievērošanu,
- c) noteikumiem par uzņemšanu, kā arī uzņemto personu tiesībām un statusam saskaņā ar šiem noteikumiem, taisnīgai attieksmei pret likumīgi dzīvojošiem ārvalstniekiem, un viņu integrācijai, izglītībai un mācībām, pasākumiem pret rasismu un ksenofobiju,
- d) efektīvas un preventīvas politikas izveidei cīņai pret neatbilstīgu migrāciju, migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību (*UNTOC*), kas pieņemta ar ANO Ģenerālās asamblejas 2000. gada 15. novembra Rezolūciju Nr. 55/25, un tās protokoliem, kas stājušies spēkā attiecībā uz Pusēm, ieskaitot veidus, kā apkarot kontrabandistu tīklus, izjaukt noziedzīgos tīklus, kas iesaistīti cilvēku tirdzniecībā, un aizsargāt šādas tirdzniecības upurus,
- e) personu, kuras uzturas nelikumīgi, atgriešanai (vēlams – brīvprātīgai), nodrošinot drošus, humānus un cilvēka cienīgus apstākļus, tostarp viņu brīvprātīgas un ilgtspējīgas atgriešanās veicināšanai, un šo personu atpakaļuzņemšanai atbilstīgi 3. punktam,
- f) jautājumiem, kas atzīti par savstarpēji interesējošiem vīzu un ceļošanas dokumentu drošības jomā,

g) jautājumiem, kas atzīti par savstarpēji interesējošiem robežu pārvaldības jomā.

3. Sadarbības ietvaros, lai novērstu un kontrolētu neatbilstīgu migrāciju, un neskarot vajadzību aizsargāt cilvēku tirdzniecības upurus, Puses arī vienojas, ka:

- a) Taizeme pēc kādas dalībvalsts pieprasījuma un bez turpmākām formalitātēm un nepamatotas kavēšanās uzņem atpakaļ savus valstspiederīgos, kuri neatbilst vai vairs neatbilst spēkā esošajiem ieceļošanas, atrašanās vai uzturēšanās nosacījumiem šīs dalībvalsts teritorijā,
- b) jebkura dalībvalsts pēc Taizemes pieprasījuma un bez turpmākām formalitātēm un bez nepamatotas kavēšanās uzņem atpakaļ savus valstspiederīgos, kuri neatbilst vai vairs neatbilst spēkā esošajiem ieceļošanas, atrašanās vai uzturēšanās nosacījumiem Taizemes teritorijā,
- c) dalībvalstis un Taizeme šādiem nolūkiem izsniedz ceļošanas dokumentus. Ja netiek uzrādīti dokumenti vai citi pilsonības pierādījumi, attiecīgās dalībvalsts vai Taizemes kompetentās diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības pēc Taizemes vai attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma pilnībā sadarbojas, lai nekavējoties izsniegtu pilsonības pierādījumu.

4. Apspriedēs par migrācijas jautājumiem Puses vienojas sākt dialogu par atpakaļuzņemšanu, kura rezultātā pēc jebkuras Puses pieprasījuma, ja apstākļi to ļauj, var noslēgt nolīgumu par atpakaļuzņemšanu, tostarp par Eiropas Savienības ceļošanas dokumenta izmantošanu¹. Puses var arī apsvērt iespēju uzsākt dialogu par personu pārvietošanās atvieglošanu, kura rezultātā pēc jebkuras Puses pieprasījuma, ja apstākļi to ļauj, var tikt noslēgts nolīgums par vīzu režīma atvieglošanu dalībvalstu un Taizemes pilsoņiem.

26. PANTS

Humanitārā sadarbība

Puses cenšas turpināt sadarbību visos jautājumos, kas saistīti ar humanitāro sadarbību un palīdzību, tostarp attiecībā uz pārvietotajām personām un spēju veidošanas atbalstu ierēdņiem, kuri strādā ar pārvietotām personām to attiecīgajos reģionos. Sadarbību starp Pusēm īsteno, pamatojoties uz savstarpēji pieņemama pamata un izskatot katru gadījumu atsevišķi, saskaņā ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem, kas piemērojami Pusēm, un humanitāriem principiem — cilvēcību, objektivitāti, neatkarību un neitralitāti. Šādos centienos ir jāturpina ņemt vērā visaptverošs skatījums un izpratne par pārvietošanas pamatcēloņiem un ilgtspējīgu risinājumu meklēšanu. Puses apņemas stiprināt saikni starp humāno palīdzību un attīstību.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1953.

27. PANTS

Organizētas noziedzības un korupcijas apkarošana

Puses vienojas sadarboties, lai apkarotu transnacionālo organizēto noziedzību, ekonomiskos un finanšu noziegumus, smagus noziegumus¹ un korupciju, kā arī seksuālu vardarbību pret bērniem. Šādas sadarbības mērķis jo īpaši ir īstenot un veicināt attiecīgos starptautiskos standartus un juridiskos instrumentus, kuros Puses piedalās, piemēram, *UNTOC* un tā papildu protokolus, kā arī ANO Pretkorupcijas konvenciju, kas pieņemta ar ANO Ģenerālās asamblejas 2003. gada 31. oktobra Rezolūciju Nr. 58/4.

28. PANTS

Sadarbība nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas un apkarošanas jomā

1. Puses vienojas par nepieciešamību strādāt un sadarboties saskaņā ar to attiecīgajiem normatīvajiem aktiem, lai efektīvi novērstu un apkarotu to finanšu sistēmu ļaunprātīgu izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un terorisma finansēšanai.

¹ Kā definēts Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par transnacionālo organizēto noziedzību (*UNTOC*) 2.b pantā.

2. Puses vienojas iesaistīties tiesību aktu, noteikumu un normu izstrādē un īstenošanā, lai apkarotu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu saskaņā ar standartiem, ko izstrādājušas starptautiskas struktūras, kas darbojas šajā jomā, piemēram, Finanšu darījumu darba grupa (*FATF*). Sadarbības saskaņā ar 1. punktu mērķis ir arī veicināt attiecīgās informācijas apmaiņu saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

29. PANTS

Sadarbība narkotiku apkarošanas jomā

1. Puses sadarbojas saskaņā ar saviem attiecīgajiem normatīvajiem aktiem, lai nodrošinātu visaptverošu, uz pierādījumiem balstītu, līdzsvarotu un integrētu pieeju, izmantojot efektīvu sadarbību un koordināciju starp kompetentajām iestādēm, tostarp veselības, tieslietu un iekšlietu nozarēs un citās attiecīgās nozarēs, ar mērķi samazināt nelikumīgu narkotisko vielu piedāvājumu, tirdzniecību un pieprasījumu, kā arī to ietekmi uz narkotiku lietotājiem un sabiedrību kopumā, un panākt efektīvāku narkomānijas novēršanas politiku un novērst prekursoru, tostarp jaunradītu prekursoru (“designer precursors”), novirzīšanu, ko izmanto narkotisko un psihotropo vielu un jaunu psihoaktīvo vielu nelikumīgai ražošanai.

2. Puses vienojas par sadarbības līdzekļiem šo mērķu sasniegšanai. Darbību pamatā ir kopīgi saskaņoti principi, kas izklāstīti ANO konvencijās par narkotisko vielu kontroli, un visas attiecīgo Pušu starptautiskās saistības narkotiku kontroles jomā.

3. Sadarbība starp Pusēm cita starpā ietver tehnisko un administratīvo palīdzību, personāla apmācību, ar narkotikām saistītus pētījumus, informācijas un pieredzes apmaiņu par informācijas tehnoloģiju izmantošanu narkotiku kontroles jomā, kā arī par inovatīvām pieejām narkomānijas apkarošanas politikai, tiesu iestāžu un tiesībaizsardzības iestāžu sadarbību un prekursoru, tostarp jaunradītu prekursoru, ko izmanto narkotisko un psihotropo vielu un jaunu psihoaktīvo vielu nelikumīgai ražošanai, novirzīšanas novēršanu. Puses var vienoties iekļaut citas jomas, piemēram, paraugprakses vai informācijas apmaiņu par profilaksi, ārstēšanu, rehabilitāciju, kaitējuma mazināšanu un narkotiku atkarības uzraudzību, zālēm narkotiku aizstāšanai, kā arī papildu pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot sadarbību narkotisko vielu prekursoru kontroles, kriminālistikas zinātnes, ar narkotikām saistītas finanšu izmeklēšanas un alternatīvu izstrādes jomā.

V SADAĻA

SADARBĪBA CITĀS NOZARĒS

30. PANTS

Cilvēktiesības

1. Puses vienojas sadarboties cilvēktiesību veicināšanā un aizsardzībā, pamatojoties uz savstarpējas piekrišanas un cieņas principu. Puses veicina regulāru jēgpilnu, plašu dialogu par cilvēktiesībām.

2. Šāda sadarbība *inter alia* var ietvert:

- a) spēju veidošanu, īstenojot Pusēm piemērojamos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus un stiprinot ar cilvēktiesībām saistītu rīcības plānu īstenošanu,
- b) dialoga, kā arī kontaktu un informācijas apmaiņas par cilvēktiesībām veicināšanu,
- c) pušu konstruktīvas sadarbības stiprināšanu ANO cilvēktiesību struktūrās.

3. Puses sadarbojas demokrātijas principu, tiesiskuma un labas pārvaldības stiprināšanā. Šāda sadarbība var ietvert:

- a) sadarbības starp valsti un reģionālajām cilvēktiesību, tiesiskuma un ar labu pārvaldību saistītām iestādēm stiprināšanu,
- b) sadarbību un darba koordinēšanu nolūkā stiprināt demokrātijas principus, cilvēktiesības un tiesiskumu, tostarp vienlīdzību likuma priekšā, cilvēku piekļuvi efektīvai juridiskajai palīdzībai un tiesības uz taisnīgu tiesu, pienācīgu tiesas procesu un tiesu pieejamību saskaņā ar Pušu pienākumiem atbilstoši starptautiskajām cilvēktiesībām.

31. PANTS

Sadarbība starp finanšu nozarēm

Puses vienojas atbilstoši to vajadzībām un saskaņā ar to attiecīgām programmām un tiesību aktiem veicināt sadarbību starp finanšu iestādēm.

32. PANTS

Makroekonomikas politikas dialogs

Puses vienojas stiprināt dialogu starp to iestādēm un sadarbīties, lai dalītos pieredzē par makroekonomikas politiku, it īpaši ekonomiskās integrācijas jomās.

33. PANTS

Laba pārvaldība nodokļu jomā

Lai stiprinātu un attīstītu saimniecisko darbību, vienlaikus ņemot vērā vajadzību izstrādāt atbilstošu tiesisko regulējumu, Puses atzīst un apņemas īstenot labas pārvaldības principus nodokļu jomā, tostarp globālos standartus attiecībā uz nodokļu pārredzamību un informācijas apmaiņu, taisnīgu nodokļu uzlikšanu un minimālos standartus pret nodokļu bāzes samazināšanu un peļņas novirzīšanu (*BEPS*). Puses veicinās labu pārvaldību nodokļu jautājumos, uzlabos starptautisko sadarbību nodokļu jomā, izstrādās pasākumus iepriekš minēto principu efektīvai īstenošanai un atvieglēs nodokļu ieņēmumu iekasēšanu, lai novērstu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu.

34. PANTS

Sadarbība rūpniecības politikas un MMVU jomā

Puses, ņemot vērā to attiecīgo ekonomikas politiku un mērķus, vienojas veicināt sadarbību rūpniecības politikas jomā, kas atbalsta iekļaujošas, ilgtspējīgas un uz attīstību vērstas ražošanas darbības, pienācīgu darbvietu radīšanu, uzņēmējdarbību, radošumu un inovāciju, kā arī piegādes ķēdes noturību un piekļuvi finansējumam visās jomās, kuras uzskata par piemērotām, lai uzlabotu mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu (MMVU) formalizēšanu un piekļuvi tiem, konkurētspēju un izaugsmi, *inter alia*:

- a) apmainoties ar informāciju un pieredzi un radot pamatnosacījumus MMVU konkurētspējas uzlabošanai,

- b) veicinot sakarus ekonomikas dalībnieku starpā, rosinot kopīgas investīcijas un izveidojot kopuzņēmumus un informācijas tīklus, jo īpaši ar pastāvošo ES horizontālo programmu palīdzību, un sekmējot humanitāro tehnoloģiju (*soft technology*) un materiālo tehnoloģiju (*hard technology*) apmaiņu starp partneriem,
- c) sniedzot informāciju, veicinot inovācijas un apmainoties ar labu praksi saistībā ar piekļuvi finansējumam un tirgum,
- d) atbalstot MMVU spēju veidošanu, lai nodrošinātu to vienmērīgāku integrāciju globālajā ekonomikā un piegādes ķēdēs,
- e) veicinot un atbalstot darbības, ko ir izveidojuši Pušu MMVU,
- f) sekmējot uzņēmējdarbības sociālo atbildību un atbildīgu uzņēmējdarbības praksi, tostarp veicinot ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu.

35. PANTS

Uzņēmumu sadarbības veicināšana

Puses sekmē un atbalsta attiecīgās sadarbības darbības, ko izveidojuši to privātie sektori.

36. PANTS

Sadarbība informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā

1. Atzīstot, ka informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) ir būtiska mūsdienu pasaules sastāvdaļa un ka tām ir vitāli svarīga nozīme ekonomikas un sociālajā attīstībā, Puses vienojas apmainīties ar viedokli par savu politiku šajā jomā, lai veicinātu ekonomikas un sociālo attīstību, cilvēktiesības un pamatbrīvības.
2. Sadarbība šajā jomā *inter alia* ietver:
 - a) piedalīšanos dažādos reģionālos dialogos par informācijas sabiedrības dažādajiem aspektiem, īpaši elektronisko sakaru politiku un regulējumu, tostarp universālo pakalpojumu, licencēšanu un vispārējām atļaujām, persondatu aizsardzību, kā arī pārvaldes iestādes neatkarību un efektivitāti,
 - b) Pušu un Dienvidaustrumāzijas pētniecības tīklu un pakalpojumu savstarpējo savienojamību un savietojamību,
 - c) jaunu IKT standartizāciju un izplatīšanu,
 - d) sadarbības veicināšanu pētniecības jomā starp Pusēm IKT nozarē,

- e) kopīgus pētniecības projektus IKT jomā, jo īpaši izmantojot Savienības pētniecības pamatprogrammas. Pušu sadarbībā it īpaši tiktu iekļautas šādas jomas: e-pārvalde, mobilās lietotnes, animācija un multivide,
 - f) IKT drošības jautājumus un/vai aspektus, tostarp tiešsaistes drošības veicināšanu, kibernetizācijas, dezinformācijas un informācijas tehnoloģiju, kā arī visu veidu elektronisko plašsaziņas līdzekļu ļaunprātīgas izmantošanas apkarošanu.
3. Ievērojot Pušu attiecīgos normatīvos aktus, tiek veicināta uzņēmumu sadarbība.
4. Puses sadarbojas kibernetizācijas jomā, apmainoties ar informāciju par stratēģijām, politiku un paraugpraksi saskaņā ar to tiesību aktiem un starptautiskajām saistībām.
5. Puses veicina informācijas apmaiņu par kibernetizāciju tādās jomās kā izglītība un apmācība, izpratnes veicināšanas iniciatīvas, to attiecīgo standartu un tehnisko specifikāciju izmantošana kibernetizācijas riska pārvaldības un IKT produktu un pakalpojumu kibernetizācijas, tostarp kibernetizācijas sertifikācijas, kā arī saistītās pētniecības un izstrādes politikas nolūkos.

37. PANTS

Sadarbība zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas jomā

1. Puses vienojas sadarboties visās zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas sfērās savstarpējo interešu jomās, ņemot vērā to attiecīgos politikas virzienus. Sadarbība stiprinās atbalstu daudzpusējām un reģionālām pētniecības un inovācijas iniciatīvām, lai rastu jaunus risinājumus zaļajām, digitālajām, veselības, sociālajām un inovācijas problēmām. Kopīga rīcība būs jo īpaši vajadzīga, lai novērstu turpmākas globālas veselības krīzes, jo īpaši jaunas infekcijas slimības, un lai kopīgi apņemtos veidot veselīgāku, drošāku, taisnīgāku un ilgtspējīgāku pasauli. Sadarbības jomas *inter alia* var ietvert risinājumu meklēšanu globālām problēmām, piemēram, klimata pārmaiņām, bioloģiskās daudzveidības krīzei, piesārņojumam, resursu noplicināšanai vai infekcijas slimībām, tostarp krīzes situācijās, un risinājumiem, kas ļauj īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Iniciatīvām būtu jāparāda vadošā loma pasaulē klimata un vides mērķu jomā.

2. Šādas sadarbības mērķi ir:

- a) veicināt zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas programmu nepārtrauktību un atbalstīt ekonomikas attīstību, uz zināšanām balstītu sabiedrību, dzīves kvalitāti un ilgtspējīgu vidi,
- b) rosināt informācijas un tehnoloģisko prasmju apmaiņu zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas laukā, īpaši attiecībā uz nozaru politikas un programmu īstenošanu,

- c) veicināt noturīgas attiecības starp Pušu zinātniskajām aprindām, pētniecības centriem, universitātēm un rūpniecību,
 - d) veicināt cilvēkresursu attīstību,
 - e) veicināt kopīgu pētniecību zinātniskās un tehnoloģiskās sadarbības jomā un veicināt vienlīdzīgu piekļuvi pētījumu rezultātiem, partnerību un kopīgu atbildību par tiem saskaņā ar IĪT noteikumiem, kā arī kopīgām vērtībām un principiem un saskaņotiem pamatnosacījumiem.
3. Sadarbība notiek kopīgu pētniecības projektu un apmaiņu, zinātnieku sanāksmju un apmācību formā, izmantojot starptautiskās mobilitātes shēmas un nodrošinot pētījumu rezultātu maksimālu izplatīšanu. Visu intelektuālo īpašumu, kas radies kopīgās pētniecības un darbību rezultātā, sadala saskaņā ar savstarpēji saskaņotiem noteikumiem.
4. Šajā sadarbībā Puses atbalsta savu attiecīgo valdības aģentūru, augstākās izglītības iestāžu, pētniecības centru un ražojošo nozaru, jo īpaši MVU līdzdalību.
5. Puses vienojas pielikt visus centienus, lai palielinātu sabiedrības informētību par iespējām, ko sniedz to sadarbības programmas zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas jomā.

38. PANTS

Klimata pārmaiņas

1. Puses uzskata, ka klimata pārmaiņas ir eksistenciāls apdraudējums cilvēcei, un atkārtoti apliecina savu apņemšanos stiprināt globālo reakciju uz šo apdraudējumu. Puses atkārtoti apstiprina savu apņemšanos sasniegt *UNFCCC* un Parīzes nolīguma mērķus un uzdevumus. Attiecīgi katra Puse efektīvi īsteno *UNFCCC* un Parīzes nolīgumu.
2. Pušu mērķis ir stiprināt globālo reakciju uz klimata pārmaiņām un to ietekmi. Puses arī uzlabo sadarbību politikas jomā, lai palīdzētu mazināt klimata pārmaiņas un pielāgotos klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei, tostarp jūras līmeņa celšanās faktam, un virzītu savu ekonomiku, tostarp finanšu plūsmas, uz zema siltumnīcefekta gāzu emisiju līmeņa sasniegšanu un klimatnoturīgu attīstību saskaņā ar Parīzes nolīgumu.
3. Šādas sadarbības mērķi ir:
 - a) uzlabot spēju un prasmi risināt klimata pārmaiņu problēmas, pamatojoties uz valstu vajadzībām un reaģējot uz tām,
 - b) uzlabot spēju veidošanu nacionāli noteikto devumu (NND) un nacionālā pielāgošanās plāna (NPP) un citu ietekmes mazināšanas pasākumu īstenošanā savstarpējo interešu jomās, lai atbalstītu ilgtspējīgu izaugsmi ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni,

- c) veicināt sadarbību un dialogu par finansējumu klimata pārmaiņu jomā un par finanšu mehānismu izstrādi klimata pārmaiņu novēršanai, tostarp privātā sektora iesaistīšanu,
- d) pielāgoties nelabvēlīgajām klimata pārmaiņu sekām, tostarp integrēt pielāgošanās pasākumus Pušu attīstības stratēģijās un plānošanā visos līmeņos,
- e) veicināt sadarbību pētniecības un attīstības pasākumu un seku mazināšanas un pielāgošanās tehnoloģiju jomā,
- f) veicināt izpratnes veidošanu, tostarp attiecībā uz visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām un tiem, kas dzīvo neaizsargātās teritorijās, veicināt sabiedrības līdzdalību, reaģējot uz klimata pārmaiņām, un šajā sakarā integrēt analīzi par klimata pārmaiņu ietekmi uz dzimumu līdztiesību,
- g) veicināt sadarbību un dialogu par ekonomikas instrumentu izstrādi, lai risinātu ar klimata pārmaiņām saistītus jautājumus, piemēram, oglekļa cenas noteikšanu un vajadzības gadījumā citus jautājumus,
- h) veicināt katastrofu riska mazināšanas un pārvaldības stratēģiju izstrādi, tostarp attiecībā uz neaizsargātām teritorijām un kopienām.

39. PANTS

Enerģētika

1. Puses cenšas uzlabot sadarbību enerģētikas nozarē, lai:
 - a) nodrošinātu vispārēju piekļuvi cenas ziņā pieejamiem, uzticamiem un ilgtspējīgiem energopakalpojumiem un būtiski palielinātu atjaunīgās enerģijas īpatsvaru pasaules energoresursu struktūrā,
 - b) attīstītu jaunus, ilgtspējīgus, inovatīvus un atjaunīgus enerģijas veidus, tostarp biodegvielu un biomasu, vēja, saules un ģeotermālo enerģiju, kā arī hidroenerģijas ražošanu, vienlaikus atzīmējot, cik svarīgi ir dažādot energoapgādi, lai stiprinātu energoapgādes drošību,
 - c) atbalstītu stratēģiju izstrādi, lai padarītu atjaunīgo enerģiju konkurētspējīgāku,
 - d) panāktu enerģijas racionālu izmantošanu un uzlabotu energoefektivitāti gan pieprasījuma, gan piedāvājuma pusē, veicinot energoefektivitāti enerģijas ražošanā, transportēšanā, sadalē un galapatēriņā,
 - e) veicinātu sadarbību tīras enerģijas tehnoloģiju jomā, tostarp īstenojot sadarbību pētniecības jomā, jo īpaši attiecībā uz atjaunīgo enerģiju, enerģijas uzglabāšanu un fosilā kurināmā dekarbonizāciju,
 - f) veicinātu mazoglekļa elektroenerģijas ražošanu, kas veicina pāreju uz tīru enerģiju saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem,

- g) uzlabotu spēju veidošanu un veicinātu investīcijas enerģētikas infrastruktūrās un tīras enerģijas tehnoloģijās, ņemot vērā pārredzamības principu,
- h) veicinātu konkurenci un labvēlīgu vidi investīcijām enerģijas tirgū.

2. Šajā nolūkā Puses vienojas veicināt savstarpējus kontaktus un kopīgu pētniecību, tostarp izmantojot reģionālo sadarbību enerģētikas jomā. Ilgtspējīgas attīstības programmai 2030. gadam un Parīzes nolīgumam esot visaptverošam satvaram, kas virza šo partnerību, Puses atzīmē, ka ir jāpievēršas saiknei starp piekļuvi tīras enerģijas pakalpojumiem par pieņemamu cenu un ilgtspējīgu attīstību. Šīs darbības var veicināt, *inter alia*, sadarbībā ar Eiropas Savienības Enerģētikas iniciatīvu.

40. PANTS

Transports

1. Puses cenšas sadarboties attiecīgajās transporta politikas jomās, lai veicinātu ilgtspējīgu transportu, kā arī kvalitatīvu, uzticamu, ilgtspējīgu un noturīgu infrastruktūru, tostarp reģionālo un pārrobežu infrastruktūru, saskaņā ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem un principiem, kas piemērojami abām Pusēm, uzlabojot preču un pasažieru pārvietošanos, atbalstot ekonomikas attīstību un cilvēku labklājību, galveno uzmanību pievēršot cenas ziņā pieejamai un vienlīdzīgai piekļuvei visiem, veicinot jūras un aviācijas drošumu un drošību, veicinot vides aizsardzību un palielinot savu transporta sistēmu efektivitāti.

2. Pušu sadarbības mērķis šajā jomā ir veicināt:

- a) informācijas apmaiņu par attiecīgo transporta politiku un praksi, jo īpaši attiecībā uz drošām, cenas ziņā pieejamām, piekļūstamām un ilgtspējīgām pilsētu un sabiedriskā transporta sistēmām visiem, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātā situācijā esošo personu (tostarp sievietes, bērnu, personu ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēku) vajadzībām, sauszemes transportam, jūras transportam, gaisa transportam, transporta loģistikai un multimodālo transporta tīklu savstarpējai savienojamībai un sadarbībai,
- b) globālo navigācijas satelītu sistēmu izmantošanu civiliem mērķiem, pievēršot uzmanību abpusēji izdevīgiem normatīvajiem, rūpniecības un tirgus attīstības jautājumiem. Šajā sakarā tiks apsvērta Eiropas globālās satelītnavigācijas sistēmas izmantošana, lai maksimāli palielinātu ieguvumus abām Pusēm,
- c) dialogu, kura mērķis ir uzlabot aviācijas drošību, gaisa transporta infrastruktūras tīklus un darbības ātrai, efektīvai, ilgtspējīgai, drošai cilvēku un preču kustībai un izskatīt iespējas turpmākai attiecību attīstībai gaisa transporta jomā. Vēl vairāk jāveicina sadarbība civilās aviācijas jomā,

- d) dialogu jūras transporta pakalpojumu jomā savstarpējo interešu jomās, jo īpaši, lai: atvieglinātu visu šķēršļu, kas varētu kavēt jūras tirdzniecības attīstību, likvidāciju un sadarbības šajā jomā, un uzlabotu apstākļus, kādos tiek veikti jūras kravu pārvadājumi starp Pušu ostām; nodrošinātu neierobežotu piekļuvi starptautiskai un savstarpējai tirdzniecībai uz komerciāliem pamatiem; uzlabotu Pušu jūras transporta nozares konkurētspēju un piešķirtu kuģiem, kas kuģo ar attiecīgi kādas dalībvalsts vai Taizemes karogu vai ko ekspluatē otras Puses valstspiederīgie vai uzņēmumi, nediskriminējošu režīmu salīdzinājumā ar režīmu, ko piemēro saviem kuģiem attiecībā uz piekļuvi ostām, palīgpakalpojumiem un ostu pakalpojumiem, tostarp jūras transporta nozīmi efektīvas transporta ķēdes izveidē,
- e) drošības, drošuma un jūras piesārņojuma novēršanas un mazināšanas standartu ievērošanu, īpaši attiecībā uz jūras transportu, atbilstoši starptautiskām konvencijām, kas piemērojamas Pusēm, tostarp sadarbību atbilstošos starptautiskos forumos, kuru mērķis ir nodrošināt starptautisko noteikumu labāku piemērošanu.

41. PANTS

Tūrisms

1. Pamatojoties uz attiecīgajām starptautiskajām pamatnostādnēm ilgtspējīgam tūrismam, Puses tiecas uzlabot informācijas apmaiņu un izveidot paraugpraksi, lai nodrošinātu līdzsvarotu ilgtspējīga tūrisma attīstību, kas rada darbvietas un popularizē vietējo kultūru un produktus, un veicināt tādu instrumentu izstrādi, ar kuriem uzrauga ilgtspējīga tūrisma ietekmi uz ilgtspējīgu attīstību.
2. Puses vienojas attīstīt sadarbību saistībā ar dabas un kultūras mantojuma aizsardzību un tā potenciāla maksimālu izmantošanu, mazinot tūrisma negatīvo ietekmi, it īpaši attiecībā uz cilvēku (īpaši bērnu) jebkāda veida ekspluatāciju, respektējot savvaļas dzīvniekus, floru, bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas un veicinot tūrisma darbībumdarbības pozitīvu ieguldījumu vietējo kopienu ilgtspējīgā attīstībā, cita starpā attīstot ilgtspējīgu tūrismu, vienlaikus respektējot vietējo un tradicionālo kopienu cieņu un intereses, kā arī uzlabojot apmācību tūrisma nozarē.

42. PANTS

Izglītība un kultūra

1. Puses vienojas veicināt sadarbību izglītības un kultūras jomā, pienācīgi ņemot vērā to daudzveidību, lai palielinātu savstarpēju izpratni un zināšanas par to kultūru un valodām.

2. Puses cenšas veikt atbilstīgus pasākumus, lai veicinātu izglītības un kultūras ieguldījumu ilgtspējīgai attīstībai veltītā apmācībā un kultūras apmaiņā, un īstenot kopīgas iniciatīvas šajās jomās, tostarp kultūras pasākumu kopīgu organizēšanu. Šajā ziņā Puses vienojas arī turpmāk atbalstīt Āzijas un Eiropas Fonda (*ASEF*) darbību.

3. Puses vienojas cieši sadarboties attiecīgos starptautiskos forumos, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijā (*UNESCO*), lai veicinātu materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, jo īpaši saistībā ar *UNESCO* Ģenerālkonferencē 1972. gada 16. novembrī pieņemto Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību un *UNESCO* Ģenerālkonferencē 2003. gada 17. oktobrī pieņemto Konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, vienlaikus piešķirot nozīmi kultūras daudzveidības veicināšanai, kas savukārt veicina mākslas attīstību un uz zināšanām balstītu radošo ekonomiku.

4. Turklāt Puses veicina pasākumus, kas paredzēti, lai izveidotu saiknes starp to attiecīgajām specializētajām aģentūrām un veicinātu informācijas, zinātnes, studentu, akadēmiskā personāla un ekspertu apmaiņu, kā arī vēl vairāk veicinātu saiknes starp ideju laboratorijām. Sadarbojoties un izmantojot tehniskos resursus, izmanto iespējas, ko piedāvā Savienības programmas Dienvideiropa Āzijā izglītības un kultūras jomā, kā arī pieredzi, ko Puses ir guvušas šajā jomā. Puses arī vienojas pastiprināt sadarbību augstākās izglītības jomā un veicināt programmas “Erasmus+” īstenošanu, kā arī apmainīties ar paraugpraksi jaunatnes politikas un darba ar jaunatni jomā.

43. PANTS

Vide un dabas resursi

1. Puses vienojas par nepieciešamību sadarboties vides aizsardzības jomā un virzībā uz mazoglekļa, noturīgu, resursu ziņā efektīvu un aprites ekonomiku, tostarp bioekonomiku, kas atsaista ekonomikas izaugsmi no vides degradācijas, un ilgtspējīgā veidā saglabāt un pārvaldīt dabas resursus un veicināt bioloģisko daudzveidību kā pamatu pašreizējo un nākamo paaudžu attīstībai.
2. Puses vienojas, ka sadarbība vides un dabas resursu jomā veicina resursu efektīvu izmantošanu, vides saglabāšanu un uzlabošanu ar mērķi nodrošināt ilgtspējīgu attīstību. Savā sadarbībā Puses strādās pie tā, lai īstenotu Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un efektīvi īstenotu attiecīgos daudzpusējos vides nolīgumus, tostarp Parīzes nolīgumu.
3. Puses apņemas turpināt un stiprināt sadarbību vides aizsardzības jomā it īpaši saistībā ar:
 - a) izpratnes veicināšanu par vidi un labu vides pārvaldību, tostarp vietējo kopienu pastiprinātu un jēgpilnu līdzdalību vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības centienos,

- b) pāreju uz aprites ekonomiku, lai nodrošinātu ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, maksimāli palielinātu resursu efektivitāti un līdz minimumam samazinātu atkritumu, it īpaši plastmasas atkritumu, radīšanu, lai novērstu jūras plastmasas un mikroplastmasas piesārņojumu,
- c) ekosistēmas un bioloģiskās daudzveidības vērtību integrēšanu valsts un vietējā plānošanā, nabadzības mazināšanas stratēģijās un kontos un attiecīgo daudzpusējo vides nolīgumu īstenošanas veicināšanu, tostarp attiecībā uz bioloģisko daudzveidību un savvaļas dzīvnieku un augu starptautisko tirdzniecību,
- d) zemes un augsnes aizsardzību, saglabāšanu un atjaunošanu un ilgtspējīgu zemes apsaimniekošanu ar mērķi panākt augsnes degradācijas ziņā neitrālu pasauli,
- e) sadarbību ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas un mežu pārvaldības uzlabošanas jomā, tostarp ieguldījumiem reģionālajā sadarbībā nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistītās tirdzniecības, atmežošanas un mežu degradācijas apkarošanā, tostarp veicinot neatmežojošas lauksaimniecības preču piegādes ķēdes, veicinot saglabāšanu, apmežošanu, meža atjaunošanu, meža oglekļa krājumu atjaunošanu un palielināšanu. Tas var ietvert Brīvprātīga partnerattiecību nolīguma par meža tiesību aktu ieviešanu, pārvaldību un tirdzniecību noslēgšanu,
- f) nacionālo parku efektīvu pārvaldību un bioloģiskās daudzveidības teritoriju un trauslu ekosistēmu noteikšanu un aizsardzību, ņemot vērā to vietējo kopienu intereses, kuras dzīvo šajās teritorijās vai tuvu tām, kā arī apdraudētās un izzūdošas sugas,

- g) piekrastes un jūras resursu, tostarp aizsargājamo jūras teritoriju un vides, aizsardzību un ilgtspējīgu pārvaldību,
- h) ķīmisko vielu, cieto un elektronisko atkritumu, jūras atkritumu, ozona slāni noārdošo vielu un apdraudēto vai izmirstošo sugu nelikumīgas pārrobežu pārvietošanas novēršanu, ūdens, augsnes, gaisa un trokšņa piesārņojuma novēršanu,
- i) iekļaujošas, noturīgas un videi nekaitīgas ķīmisko vielu un atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanu,
- j) sadarbības veicināšanu ūdens un sanitārijas ilgtspējīgā apsaimniekošanā, lai nodrošinātu ūdens pieejamību, kvalitāti un efektivitāti,
- k) ekoinovāciju un tīru tehnoloģiju veicināšanu, lai veicinātu un ieviestu vides tehnoloģijas, ilgtspējīgus produktus un pakalpojumus, tostarp izmantojot atbilstīgus fiskālus un finansiālus stimulus,
- l) zemes novērošanas sistēmu izmantošanas vides jautājumos veicināšanu, kā arī ar to saistīto spēju veidošanu un pieredzes apmaiņu.

44. PANTS

Okeānu pārvaldība

1. Puses stiprina dialogu un sadarbību okeānu pārvaldības jautājumos, lai veicinātu dzīvo jūras resursu un jūras ekosistēmu ilgtermiņa saglabāšanu un ilgtspējīgu pārvaldību.
2. Puses uzlabo sadarbību jūras dzīvo resursu saglabāšanā, pārvaldībā un ilgtspējīgā izmantošanā, kā noteikts ANO 1982. gada Jūras tiesību konvencijā (*UNCLOS*), ko 1982. gada 10. decembrī pieņēma Trešajā Jūras tiesību konferencē, un *FAO* Atbildīgas zivsaimniecības rīcības kodeksā, kas pieņemts ar *FAO* 1995. gada 31. oktobra konferences Rezolūciju Nr. 4/95. Puses apņemas sadarboties, lai veicinātu to mērķu īstenošanu, kas noteikti Apvienoto Nāciju Organizācijas Nolīgumā par *UNCLOS* noteikumu īstenošanu attiecībā uz transzonālo zivju krājumu saglabāšanu un pārvaldību un starptautiskajiem saglabāšanas un pārvaldības pasākumiem, ko zvejas kuģi veic atklātā jūrā.
3. Turklāt Puses vienojas sadarboties:
 - a) veicinot to, ka tiek īstenots *FAO* Nolīgums par ostas valsts pasākumiem, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju,

- b) ar reģionālajām zvejniecības pārvaldības organizācijām (RZPO) vai režīmiem, kuros tās ir dalībnieces, novērotājas vai sadarbības puses, kas nav līgumslēdzējas puses, un darbojoties tajās, lai veicinātu dzīvo jūras resursu un to ekosistēmu saglabāšanu un ilgtspējīgu pārvaldību,
- c) cīņā pret NNN zveju un ar zveju saistītām darbībām, īstenojot visaptverošus, efektīvus un pārredzamus pasākumus, tostarp daloties pieredzē, veicinot spēju veidošanu un apmainoties ar informāciju par NNN zvejas darbībām, attiecīgā gadījumā ņemot vērā datu konfidencialitāti un valsts tiesību aktus,
- d) veicinot pamatprincipus un tiesības darbā zvejniecības un jūras produktu nozarē un īstenojot Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) Konvenciju Nr. 188 par darbu zvejniecībā, kas parakstīta Ženēvā 2007. gada 30. maijā,
- e) par ilgtspējīgas un atbildīgas jūras akvakultūras attīstību, tostarp par *FAO* Atbildīgas zivsaimniecības rīcības kodeksa mērķu un principu īstenošanu,
- f) par okeānu noslodzes samazināšanu, cita starpā cīnoties pret jūras piedrazojumu un piesārņojumu, kas izraisīts uz sauszemes vai no kuģiem, kā arī no cilvēku darbībām jūrā, saskaņā ar starptautiskajām saistībām, kas piemērojamas Pusēm, un veicot pielāgošanās un mazināšanas pasākumus, lai uzlabotu okeānu un piekrastes kopienu noturību pret klimata pārmaiņām.

45. PANTS

Lauksaimniecība, lopkopība, zivsaimniecība un lauku attīstība

1. Puses vienojas veicināt dialogu attiecībā uz lauksaimniecību, lopkopību, zivsaimniecību un lauku attīstību. Puses apmainīsies ar informāciju un attīstīs sadarbību attiecībā uz:
 - a) lauksaimniecības politiku un lauksaimniecības vispārīgajām starptautiskajām perspektīvām,
 - b) lauksaimniecības produktu tirdzniecības veicināšanu un atvieglošanu, tostarp tirdzniecību ar augiem, dzīvniekiem, ūdensdzīvniekiem un to produktiem,
 - c) attīstības politiku lauku apvidos, tostarp citiem ražošanas resursiem un izejvielām, zināšanām, finanšu pakalpojumiem, tirgiem un iespējām radīt pievienoto vērtību un nodarbinātību, kas nav saistīta ar lauksaimniecību,
 - d) politiku attiecībā uz augiem, dzīvniekiem, ūdensdzīvnieku produktiem, tostarp lauksaimniecības kvalitātes shēmām, piemēram, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un bioloģisko ražošanu, kā arī sadarbību labas lauksaimniecības prakses jomā,
 - e) bioloģiskās lauksaimniecības sertifikācijas un akreditācijas sistēmu un ilgtspējīgas lauksaimnieciskās ražošanas veicināšanu.

2. Puses vienojas saskaņā ar pieeju “Viena veselība” un starptautiskajiem standartiem veicināt sadarbību tehnoloģiju jomā, spēju veidošanu un jebkādos citus sadarbības veidus, kas palielina ražīgumu, drošu un ilgtspējīgu ražošanu un noturīgu praksi lauksaimniecības, lopkopības, zivsaimniecības un lauku attīstības jomā un kas uzlabo sagatavotību, profilaksi, atklāšanu, reaģēšanu un kontroli attiecībā uz augu, dzīvnieku un zoonotiskām slimībām.
3. Puses vienojas mudināt publisko un privāto sektoru apspriest un apmainīties ar uzņēmējdarbības informāciju, tostarp uzņēmumu piemeklēšanas un tirdzniecības veicināšanas pasākumiem attiecībā uz lauksaimniecības produktiem.

46. PANTS

Veselības aizsardzība

1. Puses vienojas sadarboties un dalīties pieredzē un paraugpraksē veselības nozarē, lai stiprinātu darbības pētniecības jomā, novērstu draudus, ko rada nopietnas nepārnēsājamas slimības un infekcijas slimības, tostarp Covid-19 pandēmija, un stiprinātu vispārējo veselības apdrošināšanu, kā arī veselības pakalpojumus, tostarp seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumus. Puses arī vienojas apmainīties ar viedokļiem un paraugpraksi par regulatīviem jautājumiem, kas attiecas uz zālēm un medicīniskajām ierīcēm.

2. Sadarbība notiek galvenokārt starptautiskos forumos, tostarp Pasaules Veselības organizācijā, un daudzpusējās iniciatīvās tādās jomās kā:

- a) kopīga pētniecība un nozīmīgas vertikālas veselības programmas izstrāde, kopīga pētniecība, izmantojot daudzpusējas iniciatīvas, piemēram, Globālo hronisko slimību pētniecības apvienību un Globālo pētniecības sadarbību infekcijgataavības jomā,
- b) spēju palielināšana un cilvēkresursu attīstība,
- c) starptautiski nolīgumi veselības aprūpes nozarē.

47. PANTS

Nodarbinātība un sociālie jautājumi

1. Puses vienojas uzlabot sadarbību un veicināt tehnisko palīdzību nodarbinātības un sociālo lietu jomā, tostarp sadarbību reģionālās un sociālās kohēzijas, veselības un drošības darba vietā, dzimumu līdztiesības un vienādas samaksas par vienādas vērtības darbu, mūžizglītības un prasmju attīstības, sociālās aizsardzības un pienācīgas kvalitātes nodarbinātības jomā, lai stiprinātu globalizācijas sociālo dimensiju.

2. Puses atkārtoti apstiprina, ka ir jāatbalsta globalizācija, kas sniedz labumu visiem, un jāveicina pilnīga un produktīva nodarbinātība un pienācīgas kvalitātes darbs kā ilgtspējīgas attīstības un nabadzības mazināšanas būtisks elements, kā apstiprināts Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam, SDO Deklarācijā par sociālo taisnīgumu godīgai globalizācijai, kas pieņemta Ženēvā 2008. gada 10. jūnijā, un SDO Simtgades deklarācijā par nodarbinātības nākotni, kas pieņemta Ženēvā 2019. gada 21. jūnijā. Puses ņem vērā to ekonomiskās un sociālas situācijas attiecīgās iezīmes un atšķirības.

3. Puses atkārtoti apstiprina savas attiecīgās saistības veicināt un efektīvi īstenot starptautiski atzītus sociālos un darba standartus un ievērot, veicināt un īstenot pamatprincipus un pamattiesības darbā, kā noteikts SDO Deklarācijā par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā, kas pieņemta Ženēvā 1998. gada 18. jūnijā un grozīta 2022. gada 10. jūnijā. Puses vienojas sadarboties un sniegt tehnisku palīdzību, lai strādātu pie SDO pamatkonvenciju ratifikācijas un īstenošanas, kā arī sadarboties, lai attiecīgā gadījumā veicinātu citu atjauninātu SDO konvenciju ratifikāciju un īstenošanu, tostarp attiecībā uz vardarbību un aizskarošu izturēšanos darba vietā.

4. Puses vienojas veicināt sadarbību starp valdību un sociālajiem partneriem nodarbinātības un sociālo lietu jomā, kā arī informācijas apmaiņu par nodarbinātību, veselības aizsardzību un drošību darbā, darba inspekcijām un sociālo dialogu par sociālo un darba aizsardzību.

5. Sadarbība saskaņā ar šo pantu var cita starpā ietvert konkrētas programmas un projektus pēc savstarpējas vienošanās, kā arī dialogu, sadarbību un iniciatīvas savstarpēju interešu jautājumos divpusējā vai daudzpusējā līmenī, piemēram, *ASEM*, ES – *ASEAN* un SDO līmenī.

48. PANTS

Statistika

Puses vienojas saskaņā ar pašreizējiem sadarbības pasākumiem statistikas jomā starp Savienību un *ASEAN* veicināt sadarbību statistikas metožu un prakses saskaņošanā, tostarp statistikas apkopošanā, apstrādē, analizēšanā un izplatīšanā, lai palielinātu kvalitatīvu, savlaicīgu, atbilstīgu un detalizētāku apkopotu datu pieejamību, tādējādi ļaujot tām savstarpēji pieņemamā veidā izmantot statistiku par preču un pakalpojumu tirdzniecību un, plašākā nozīmē, par jebkuru citu jomu, uz kuru attiecas šis nolīgums un kuru var statistiski apstrādāt. Puses uzsver datu un statistikas nozīmi Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošanā.

49. PANTS

Pilsoniskā sabiedrība

Puses atzīst pilsoniskās sabiedrības, jo īpaši akadēmisko aprindu, sociālo partneru, kā arī saiknes starp ideju laboratorijām un sociālajiem partneriem nozīmi un ieguldījumu dialogā un sadarbības procesā saskaņā ar šo nolīgumu, un vienojas veicināt un sekmēt efektīvu dialogu ar pilsonisko sabiedrību un veicināt to efektīvu un konstruktīvu līdzdalību, kā arī daudzu ieinteresēto personu partnerības.

VI SADAĻA

SADARBĪBAS LĪDZEKĻI

50. PANTS

Sadarbības resursi

1. Lai sasniegtu nolīgumā noteiktos mērķus, Puses vienojas savu iespēju robežās un, ievērojot savus normatīvos aktus, piešķirt atbilstīgus resursus, tostarp finanšu resursus.

2. Puses atbalsta Eiropas Investīciju bankas darbības turpināšanu Taizemē saskaņā ar šīs bankas noteiktajām procedūrām un finansējuma piešķiršanas kritērijiem.

51. PANTS

Sadarbība trešo valstu attīstībā

1. Puses vienojas izveidot regulāru dialogu par to attiecīgajām attīstības programmām trešās valstīs.
2. Puses arī vienojas sadarboties kopīgās darbībās, kuru mērķis ir sniegt palīdzību ilgtspējīgai attīstībai Taizemē un ārpus tās kaimiņvalstīm attiecīgajās trīspusējās sadarbības nozarēs. Sadarbības jomas jānosaka visiem iesaistītajiem partneriem, pamatojoties uz saņēmējvalstu vajadzībām, ES un Taizemes spējām un speciālajām zināšanām, un par tām jālemj uz *ad hoc* pamata.

VII SADAĻA

IESTĀŽU SISTĒMA

52. PANTS

Apvienotā komiteja

1. Ar šo tiek izveidota Apvienotā komiteja, kurā abas Puses ir pārstāvētas visaugstākajā līmenī un kuras uzdevumi ir:
 - a) nodrošināt šā nolīguma pareizu darbību un īstenošanu,
 - b) noteikt prioritātes saistībā ar šā nolīguma mērķiem,
 - c) sniegt ieteikumus šā nolīguma mērķu veicināšanai,
 - d) vajadzības gadījumā risināt šā nolīguma interpretācijas, īstenošanas vai piemērošanas atšķirības saskaņā ar 55. pantu,
 - e) pārbaudīt visu informāciju par saistību neizpildi, ko iesniegusi kāda no Pusēm, un apspriesties ar otru Pusi, lai saskaņā ar 55. pantu izlīguma ceļā panāktu Pusēm savstarpēji pieņemamu risinājumu.

2. Apvienotā komiteja parasti sanāk ne retāk kā reizi divos gados, pārmaiņus Bangkokā un Briselē, dienā, par ko savstarpēji vienojas. Pēc Pušu vienošanās var sasaukt arī Apvienotās komitejas ārkārtas sanāksmes. Apvienoto komiteju pārmaiņus vada katra Puse. Apvienotās komitejas sanāksmju darba kārtību nosaka, Pusēm savstarpēji vienojoties.
3. Apvienotā komiteja var izveidot specializētās darba grupas, kas tai palīdzētu uzdevumu izpildē. Šīs darba grupas Apvienotajai komitejai katrā tās sanāksmē sniedz sīkus ziņojumus par savu darbību.
4. Puses vienojas par to, ka Apvienotās komitejas pienākums ir arī nodrošināt, lai pareizi darbotos visi nozaru nolīgumi vai protokoli, kas noslēgti vai kas var tikt noslēgti starp Pusēm.
5. Apvienotā komiteja pati pieņem savu reglamentu.

VIII SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

53. PANTS

Turpmākas attīstības klauzula

1. Puses pēc abpusējas piekrišanas var paplašināt šo nolīgumu, lai uzlabotu sadarbības līmeni, tostarp noslēdzot pie šā nolīguma papildu nolīgumus vai protokolus par konkrētām nozarēm vai darbībām. Šādi īpaši nolīgumi vai protokoli ir Pušu vispārējo divpusējo attiecību sastāvdaļa un uz tiem attiecas kopēja iestāžu sistēma.
2. Attiecībā uz šā nolīguma īstenošanu jebkura Puse var izteikt priekšlikumus par sadarbības jomu paplašināšanu, ņemot vērā tā piemērošanas gaitā gūto pieredzi.

54. PANTS

Citi nolīgumi

1. Neskarot attiecīgos noteikumus Līgumā par Eiropas Savienību un Līgumā par Eiropas Savienības darbību, šis nolīgums un saskaņā ar to veiktas darbības nekādā veidā neietekmē dalībvalstu pilnvaras iesaistīties divpusējos sadarbības pasākumos ar Taizemi vai attiecīgos gadījumos noslēgt jaunus partnerības un sadarbības nolīgumus ar Taizemi.
2. Šis nolīgums neietekmē to saistību piemērošanu vai īstenošanu, ko attiecīgās Puses uzņēmušās attiecībās ar trešām personām.
3. Nekas šajā nolīgumā neliedz Pusei veikt jebkādu pasākumu, tostarp domstarpību izšķiršanas pasākumus, saskaņā ar jebkuru citu starptautisku nolīgumu, kura puses ir abas Puses.

55. PANTS

Saistību izpilde

1. Puses veic visus vispārīgos vai īpašos pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu savas saistības saskaņā ar šo nolīgumu. Puses nodrošina nolīgumā izklāstīto mērķu sasniegšanu.

2. Saskaņā ar 52. panta 1. punkta d) apakšpunktu katra Puse var ziņot Apvienotajai komitejai par domstarpībām attiecībā uz šā nolīguma piemērošanu vai interpretēšanu.
3. Ja kāda Puse uzskata, ka otra Puse nav izpildījusi savas saistības atbilstīgi šim nolīgumam, tā var veikt piemērotus pasākumus saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.
4. Pirms 3. punktā minēto piemēroto pasākumu veikšanas, izņemot 5. punktā minētajos gadījumos, šāda Puse iesniedz Apvienotajai komitejai visu attiecīgo informāciju, kas nepieciešama pilnīgai situācijas izpētei, lai rastu Pusēm pieņemamu risinājumu. Puses apspriežas Apvienotās komitejas aizgādībā. Ja Apvienotā komiteja nespēj panākt abpusēji pieņemamu risinājumu, šāda Puse var veikt atbilstīgus pasākumus.
5. Ja kādai no Pusēm ir nopietns pamats uzskatīt, ka otra Puse būtiski nav izpildījusi kādu no saistības, kas 1. panta 1. punktā un 3. panta 1. punktā aprakstītas kā būtiski elementi, tā nekavējoties informē otru Pusi par šādu neizpildi. Pēc jebkuras Puses pieprasījuma Apvienotā komiteja (vai kā citādi vienojušās Puses) ne vairāk kā 30 dienu laikā notur steidzamas apspriedes, lai rūpīgi izskatītu visus pasākuma aspektus vai tā pamatojumu ar mērķi rast Pusēm pieņemamu risinājumu. Pēc šā laikposma paziņotāja Puse var piemērot atbilstīgus pasākumus.

6. Izvēloties atbilstīgus pasākumus, priekšroka jādod pasākumiem, kuri vismazāk traucē šā nolīguma vai cita konkrēta nolīguma darbību. Šādiem pasākumiem ir pagaidu raksturs un tie ir samērīgi ar pārkāpumu, lai veicinātu saistību iespējamo izpildi. Piemērojot 4. punktu, jēdziens “atbilstīgi pasākumi” var ietvert šā nolīguma darbības daļēju vai pilnīgu apturēšanu. Piemērojot 5. punktu, jēdziens “atbilstīgi pasākumi” var ietvert šā nolīguma vai jebkura konkrētā nolīguma, kas minēts 53. panta 1. punktā, daļēju vai pilnīgu apturēšanu.

Lēmumu par apturēšanu pieņem katra Puse saskaņā ar saviem attiecīgajiem normatīvajiem aktiem.

7. Katra Puse var pieprasīt, lai Apvienotā komiteja pārskata apstākļus, kas bijuši par pamatu atbilstīgu pasākumu piemērošanai, lai rastu Pusēm pieņemamu risinājumu. Puse, kas veic atbilstīgos pasākumus, tos atceļ, tiklīdz tas ir pamatoti.

56. PANTS

Veicināšana

Lai veicinātu sadarbību nolīguma ietvaros, Puses piekrīt saskaņā ar to normatīvajiem aktiem nodrošināt visu nepieciešamo amatpersonām un ekspertiem, kas, veicot savas funkcijas, ir iesaistīti sadarbības īstenošanā.

57. PANTS

Teritoriālā piemērošana

Šo nolīgumu piemēro, no vienas puses, teritorijām, kurās piemēro Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību, saskaņā ar minētajos līgumos izklāstītajiem nosacījumiem un, no otras puses, Taizemes teritorijai.

58. PANTS

Pušu definīcija

Šajā nolīgumā “Puses” ir Savienība vai tās dalībvalstis vai Savienība un tās dalībvalstis saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām, no vienas puses, un Taizeme, no otras puses.

59. PANTS

Stāšanās spēkā un provizoriska piemērošana

1. Šis nolīgums stājas spēkā trīsdesmitajā (30) dienā pēc dienas, kad pēdējā Puses ir paziņojusi otrai Pusei, ka ir izpildītas to attiecīgās minētajam nolūkam nepieciešamās iekšējās juridiskās procedūras.

2. Neatkarīgi no 1. punkta Taizeme un Eiropas Savienība var pilnībā vai daļēji provizoriski piemērot šo nolīgumu saskaņā ar to attiecīgajām iekšējām procedūrām, kamēr tas nav stājies spēkā.
3. Šāda provizoriska piemērošana stājas spēkā trīsdesmit (30) dienas pēc dienas, kad:
 - a) Eiropas Savienība ir paziņojusi Taizemei par vajadzīgo procedūru pabeigšanu, norādot šā nolīguma daļas, kas tiks piemērotas provizoriski; un
 - b) Taizeme ir paziņojusi Eiropas Savienībai par vajadzīgo procedūru pabeigšanu, akceptējot tās nolīguma daļas, kuras būtu jāpiemēro provizoriski.
4. Katra Puse var rakstiski paziņot otram Pusei par savu nodomu izbeigt šā nolīguma provizorisku piemērošanu. Provizoriskas piemērošanas izbeigšana stājas spēkā trīsdesmitajā (30) dienā pēc šāda paziņojuma saņemšanas dienas.
5. Attiecībā uz šā nolīguma noteikumiem, ko piemēro provizoriski, šā nolīguma stāšanos spēkā saprot kā atsauci uz 3. punktā noteikto provizoriskās piemērošanas dienu.

Apvienotā komiteja un citas struktūras, kas izveidotas saskaņā ar šo nolīgumu, var pildīt savas funkcijas šā nolīguma provizoriskās piemērošanas laikā, ciktāl šīs funkcijas ir vajadzīgas, lai nodrošinātu šā nolīguma provizorisku piemērošanu. Visi lēmumi, kas pieņemti, pildot to funkcijas, vairs nav spēkā, ja šā nolīguma provizoriskā piemērošana tiek izbeigta saskaņā ar 4. punktu.

60. PANTS

Termiņš un izbeigšana

1. Šis nolīgums ir noslēgts uz pieciem (5) gadiem. To automātiski pagarina uz turpmākiem viena gada termiņiem, ja vien kāda no Pusēm sešus (6) mēnešus pirms nākamā viena gada termiņa beigām rakstiski nepaziņo otrai Pusei par tās nodomu nepagarināt šo nolīgumu.
2. Šo nolīgumu var izbeigt jebkura Puse ar rakstisku paziņojumu, kas iesniegts otrai Pusei. Šo nolīgumu izbeidz sešus (6) mēnešus pēc tam, kad otra Puse ir saņēmusi paziņojumu. Izbeigšana neattiecas uz projektiem, kas tiek īstenoti saskaņā ar šo nolīgumu un ir uzsākti pirms paziņojuma saņemšanas.

61. PANTS

Grozījumi

Šo nolīgumu groza pēc Pušu vienošanās. Jebkādi grozījumi stājas spēkā tikai tad, kad pēdējā Puse ir paziņojusi otrai Pusei, ka visas vajadzīgās formalitātes ir pabeigtas.

62. PANTS

Kopīgās deklarācijas

Šim nolīgumam pievienotās kopīgās deklarācijas ir tā sastāvdaļa.

63. PANTS

Paziņošana

Paziņojumus, kas veikti saskaņā ar 59. pantu, iesniedz attiecīgi Eiropas Savienības Padomes Ģenerālsēkretāram un Taizemes Ārlietu ministrijā.

64. PANTS

Autentiskie teksti

Šis nolīgums ir sagatavots angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, itāļu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu, zviedru un taju valodā, un visi šie teksti ir vienlīdz autentiski.

[Vieta], [datums]

KOPĪGA DEKLARĀCIJA PAR 5. PANTU (SMAGI STARPTAUTISKAS NOZĪMES NOZIEGUMI)

Gan dalībvalstis, gan Taizeme ir parakstījušas Starptautiskās Krimināltiesas Romas statūtus, kas ir svarīgs pavērsiens starptautiskajai tiesu sistēmai un tās efektīvai darbībai. Romas statūtos ir noteikts, ka genocīds, noziegumi pret cilvēci un kara noziegumi ir “smagi starptautiskas nozīmes noziegumi”.

KOPĪGA DEKLARĀCIJA PAR 23. PANTU (TIESU IESTĀŽU UN TIESISKĀ SADARBĪBA)

Taizemes Karalistes valdība rīkojas, izmantojot visus līdzekļus, kas tai piešķirti ar tās tiesību aktiem, lai nodrošinātu, ka personai netiek piemērots nāvessods, un, ja tiesa piespriež nāvessodu, Taizemes Karalistes valdība iesniedz ieteikumu par karaļa pasludinātu apžēlošanu.
